

Fylkesmannen i Oppland

Det kongelige klima- og miljødepartement
postmottak@kld.dep.no

Deres referanse 16/1904
Vår referanse 2016/8540-2 440 JKA
Saksbehandler Jørn Karlsen, tlf. 61 26 60 57

Dato 15.03.2017

Høringsuttalelse til forslag om oppheving av vannscooterforskriften

Fylkesmannen i Oppland viser til Klima- og miljødepartementets høringsforslag av 23. desember 2016 om å oppheve forskrift 21. juni 2013 nr. 701 om bruk av vannscooter og lignende (vannscooterforskriften).

Fylkesmannen i Oppland fraråder en oppheving av vannscooterforskriften. Åpning for bruk av vannscooter nær land vil forringe opplevelsen for friluftsbukere og til dels fortrenge dem, samt at det vil forstyrre dyre- og fugleliv. I tillegg vil det trolig bli noe økt forekomst av ulykker.

Dersom man ønsker å åpne for mer bruk av vannscooter enn i dag kan et alternativ være å opprettholde forbudsbeltene langs land, men gi kommunene adgang til å tillate vannscooterkjøring i avgrensede områder innenfor disse. Innretningen på et slikt system må sikre at kommunene utreder og tar hensyn til virkningene for ulike interesser (som friluftsliv og sikkerhet) og naturverdier i slike avgrensede områder og influensområder. Det vil også være viktig at det sørges for medvirkning i prosesser knyttet til dette.

Fylkesmannens uttalelse

Lovverket i Norge er liberalisert de senere årene når det gjelder bruk av vannscooter, senest i 2013. Foreliggende høringsforslag innebærer å liberalisere dette ytterligere gjennom å oppheve dagens vannscooterforskrift. En oppheving av vannscooterforskriften vil medføre at forbudssonene langs land hvor vannscootere hittil ikke har kunnet kjøre fritt, fjernes.

Behov for å opprettholde spesialregler for vannscooter

I høringsforslaget legges det vekt på å sidestille vannscooter og andre fritidsfartøy.

Bruk av småbåt har lange tradisjoner i Norge og antall fritidsbåter i landet er nesten doblet fra slutten av 1970-tallet til i dag. Erfaringsmessig er kjøreadferd ved bruk av vannscooter i stor grad ulik fra bruk av småbåt. Vi forventer at en økt bruk av vannscooter i hovedsak vil komme som et tillegg til eksisterende bruk av båt, og i begrenset grad erstatte bruk av båt. Dagens forbudsbelter mot land er viktige for å minske konflikter med det store antallet andre brukere av disse arealene og for å skjerme fuglelivet mot ytterligere forstyrrelser. Det er således behov for å opprettholde spesialregler for vannscooter slik at man har en mest mulig styrt bruk med begrensning av skadevirkninger. ESA har ikke hatt innvendinger til nåværende regelverk i Norge.

Betydning for natur, friluftsliv og sikkerhet

Vista Analyse AS har på oppdrag fra Miljødirektoratet evaluert dagens regelverk for vannscootere (rapport 2014/49), herunder innvirkning på natur, friluftsliv og sikkerhet.

Litteraturgjennomgangen der viser at det er viktig å ha en buffer i form av forbudssoner for å skjerme sårbare arter. I Vista-rapporten konkluderes det med at dagens forbudssoner (både de generelle og de som knytter seg til verneområder) ivaretar hensynet til fugler på en god måte og at det vil etter alt å dømme forhindre negativ innvirkning på arter, inkludert truede og sårbare arter. Et mulig unntak fra dette er fugl i myteperioden. I innsjøer og vassdrag bruker mange arter hele vannspeilet knyttet til næringsopptak. Dette gjelder også en del rødlistede arter. Enkelte av artene som bruker hele vannspeilet søker seg gjerne til større vann, noe som gjelder for eksempel lommer og dykkender. Dette er noe av bakgrunnen for at dagens forbudsbeltet langs land er noe større i ferskvann enn i saltvann.

Mange av de større innsjøene i Norge ligger i områder der man forventer fravær av menneskeskapt støy og der aksepten for støy fra motorfartøy er lav. Tradisjonell motorisert båttrafikk som har vært vanlig på innsjøer og i vassdrag er ofte knyttet til fisketradisjoner. I Oppland er det over 80 vann som er større enn 2 km². Vassdrag (inkludert innsjøer) med tilgrensende landområder og kystområder er svært viktige rekreasjonsområder for mange mennesker i Norge, både fastboende og andre. Dette er brukere av fritidsboliger, turgåere langs land, folk engasjert i strandliv og bading, fritidsfiskere, brukere av fritidsbåter, seilere, dykkere, padlere, brettseilere, surfere, fugletittere og andre naturinteresserte. Mange representanter for slike grupper opplever vannscootervirksomhet som problematisk, særlig når det gjelder støy rapporteres det i Vista-analysen. Det konkluderes med at forbudsbeltene spiller en viktig rolle for å minke motsetninger med andre friluftsbukere i form av støy og målkonflikter. Slike konflikter har vi også erfart i Oppland, og vi forventer at de vil øke med en oppheving av vannscooterforskriften. I Meld. St. 18 (2015-2016) om friluftsliv uttrykkes det som viktig at de ikke-motoriserte fremkomstmidlene på sjøen og i vassdrag ikke blir fortrent av motoriserte fremkomstmidler som vannscooter.

I Vista-rapporten har de også sett på sikkerhet med dagens regelverk, og kommentert at krav til lav fart ved transportkjøring og store bølgehøyder >400 meter fra land kan innebære en sikkerhetsrisiko for brukere av vannscootere (først og fremst relevant ved kysten). På den annen side vil vi anta at sannsynligheten for kollisjoner mellom vannscootere og andre brukere av sjø-/vannarealer vil øke dersom forbudsbeltet mot land oppheves. Dette er arealer om benyttes av mange brukere i dag og i tillegg påregnes det økt vannscootertrafikk dersom forskriften oppheves.

Administrasjon

I høringsforslaget om å oppheve vannscooterforskriften legges det vekt på at kommunene vil ha mulighet til å regulere bruken av vannscooter ut fra lokale forhold gjennom havne- og farvannsloven og/eller motorferdselloven. Ulike regler vil således kunne bli fastsatt i tilgrensende likeartede områder mellom nabokommuner. Brukere av vassdrag og kyst krysser kommunegrenser i sin aktivitet, også de som bruker vannscooter. Vi kan derfor ikke se at høringsforslaget vil gi noen forenkling sammenlignet med dagens regelverk, hverken for kommunene eller brukere og andre, men heller det motsatte. Vi viser i den forbindelse også til at departementet legger til grunn i forslaget at kommunene skal bruke noe ressurser på å kartlegge og avveie ulike hensyn og vurdere bruk av lokal regulering. Likeledes forventer vi at håndheving heller ikke vil bli enklere ut fra ovennevnte og siden antall vannscootere forventes å øke med forslaget.

Justeringer og endringer av regelverket

Berørte myndigheter bør legge vekt på bedre informasjon og oppfølging av dagens regelverk. Videre bør det vurderes å endre nåværende bestemmelser om transportkjøring i forbudssoner for å øke sikkerheten.

Forbudsbeltene langs land har en meget viktig funksjon ved å ivareta store friluftsjnteresser og naturverdier, jfr. vår omtale ovenfor. Dersom man ønsker å åpne for mer bruk av vannscooter enn i dag kan et alternativ til høringsforslaget være å opprettholde forbudsbeltene langs land, men gi kommunene adgang til å tillate vannscooterkjøring i avgrensede områder innenfor disse. Dette kan for eksempel skje gjennom fastsettelse av lokale forskrifter. Innretningen på et slikt system må sikre at kommunene utreder og tar hensyn til virkningene for ulike interesser (som friluftsliv og sikkerhet) og naturverdier i slike avgrensede områder og influensområder. Det vil også være viktig at det sørges for medvirkning i prosesser knyttet til dette.

Konklusjon

Fylkesmannen i Oppland fraråder en oppheving av vannscooterforskriften. Åpning for bruk av vannscooter nær land vil forringe opplevelsen for friluftsjbrukere og til dels fortrenge dem, samt at det vil forstyrre dyre- og fugleliv. I tillegg vil det trolig bli noe økt forekomst av ulykker.

Berørte myndigheter bør legge vekt på bedre informasjon og oppfølging av dagens regelverk. Videre bør det vurderes å endre nåværende bestemmelser om transportkjøring i forbudssoner for å øke sikkerheten.

Dersom man ønsker å åpne for mer bruk av vannscooter enn i dag kan et alternativ være å opprettholde forbudsbeltene langs land, men gi kommunene adgang til å tillate vannscooterkjøring i avgrensede områder innenfor disse.

Med hilsen

Sigurd Tremoen

Ola Hegge
fung. avdelingsdirektør

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.

Kopi: Kommunene i Oppland